

БИНКА ПЕЕВА
ВИНАТА, В ДВЕ ЧАСТИ

chitanka.info

ЧОВЕК РАЗУМЕН = ЧОВЕК ВИНОВЕН

От всички живи същества на Земята, единствено хората имат предимството да бъдат виновни. „Звяр и природа“ нямат разум, следователно не носят вина. И единствено човек отговаря за простъпки, престъпления и грехове, защото никой друг от земните обитатели просто не извършва такива неща. Само разумът, парадоксално!

През живота си ние, всеки мъж и всяка жена, допускаме хиляди по-дребни или по-значителни прегрешения, които нямат класификация по пол. Ако например не си свършиш работата, ще те накажат независимо от пола ти. Има и изключения — ако си готина мацка и шефът си пада по теб, може да минеш и по-леко. Но това важи за наказанието, а нарушението си е безполово. Съвременните закони също не третират пола на престъпника. В тях се казва просто „Който направи/не направи еди-какво си...“ А дали съдията вярно ще отсъди, е съвсем отделен въпрос, общо взето несвързан с пола на престъпника. Чели сме, че жени серийни убийци няма и че жените извънредно рядко извършват престъпления на сексуална основа. Макар и въодушевена от този факт, но си мисля: че това наша заслуга ли е? Както пише Кен Уилбър^[1] в „Кратка история на всичко“^[2], в кръвта на мъжа (перифразирам) се излива тестостерон, който му заповядва: „Убий или го начукай!“. А в нашите нежни вени на талази тече окситоцин, който ни шепне: „Гушни го и го погали!“. Е, светът е пълен с дами тип „vagina dentata“ (putka sys zubi, sorry), въпреки окситоцина, но да не измествам темата.

Който от вас е без грях, нека пръв хвърли камък върху й. (Йоан, 8:7). Ще сбъркам ли, ако кажа, че централният етически въпрос в християнството е този за вината и нейното изкупление? А вината, според нашата религия (будизмът например изобщо не се занимава с тази категория), започва от Първородния грях. Той е вменен и на двата

пола, макар че подтекстът на старозаветната история все пак е сексистки — змията неслучайно изкушава първо Ева, а тя на свой ред става изкусителка на невинния Адам (Марк Твен в „Писма от земята“ ни разкрива, че Адам просто е бил леко смотаняк, та змията не можела да разчита на него)! И седемте смъртни гряха християнските богослови приписват на човека изобщо, не поотделно на жените и мъжете. Похотливост, лакомия, алчност, мързел, гневливост, завист, високомерие — никой не е застрахован. Йеронимус Бош в уникалната си картина „Седемте смъртни гряха“ ги е видял така: една гневна жена пердаши пияния си съпруг, а друга горделива (високомерна) жена се възхищава от себе си в огледалото, заобиколена от рогати и опашати слуги. Още четири гряха са представени чрез мъжки образи, а седмият — похотта — чрез мъж и жена. Както си е редно, макар че от днешна гледна точка двамата просто си пийват, хапват и флиртуват. Гениалният художник е рисувал преди пет века и нямало е как да изобрази похотта чрез съвременното порно, или алчността посредством подкупна съдийка. Тогава не е имало съдийки. Сега има и подкупни, нали. Твърдят, че жените били завистливи? Ами, вижте мъжете! Още Бош го е видял.

А пък Ватикана неотдавна добави още смъртни грехове в списъка: замърсяването на природата, генетичните манипулации и социалните контрасти. Просто изумително. Вярвам, че лично всеки човек (мъж, жена, дете, от която и да е религиозна общност, или атеист) може да бъде мотивиран да спести на природата найлоновите торбички, да гаси лампата, ако излиза от стаята, да си поправи течещите кранове, да събира разделно боклука, да засади дръвче... Даже може да спре да си кара колата (като мене, то в София как да караш), но за останалото? Има хора, които прегръщат каузи (все едно за или против) по такива глобални проблеми, можем да ги подкрепяме според възгледите си в организирани акции, но нали никой не очаква милиардите земни жители да се отдават всекидневно на решаването на толкова сложни за експертиза и трудни за въздействие процеси? Да не говорим за пропастта между бедни и богати... как ние тук, на 42-я паралел и 24-я меридиан, да приемем за собствен грях гладуващите африкански дечица? Мъчно ми е за тях, стресира ме ужасът на

страданията им, но не вярвам да сме виновни, наистина! Свръхбогатите хора и общества — може. Световните лидери, които бездействат — може. Местните им корумпирани управници — със сигурност. Но цинично е да се вменяват примерно на един вярващ католик, или на който и да е човек, големите, глобалните грехове на човечеството. Обезкуражаващо е за личния стремеж към усъвършенстване.

Ако за мързела и похотливостта съм наясно, че ще бъде наказана справедливо, за генетичните манипулации не мога да поема отговорност, Бога ми! Макар че сигурно наказанието не ми/ни мърда. Все едно жени, мъже, виновни, невинни...

MEA CULPA, MEA CULPA, MEA MAXIMA CULPA^[3]

Опитвам да обоснова очевидното — че вината рядко е женска или мъжка (ама съм и аз пишман феминистка...), тя е човешка и лична. Mea culpa, една прекрасна меса. Пък дали един индивид може да се чувства виновен — въпрос на съвест и морал. Някой романтик беше писал, че съвестният човек се чувства отговорен за всичко. Като хипербола върши работа. Като инструмент за действие — малко. Щото ако си отговорен, значи трябва да понесеш и вината, когато независещи от теб неща — каквито и да е — не вървят, нали.

Не можеш да се чувстваш отговорен за всичко, щото с такава диагноза ще трябва да те лекуват дълго и сериозно, с неясен изход.

И без това успяваме да натрупаме толкова истински, лични вини, които за три живота не можем да изкупим с молитва и пост, да не говорим, че повечето са непоправими.

Но женските вини все пак съществуват. Аз ги обозначавам единствено в територията на любовта, в тънката материя на най-човешкото чувство, из която е толкова лесно да се оплетеш и после докато си жива да съжаляваш...

Когато се прибрах вкъщи от родилния дом с дъщеря ми, кроткото ми бебе започна нощем да плаче неудържимо. Толкова жално. И толкова безпричинно — не от глад, жажда, неудобства в пелените, просто си плачеше отчаяно. Не можех да спя, но затова пък можех да мисля. И ща не ща, нощ след нощ, си припомнях как оставях първия си син на моите родители, за да отида на купон, а той също плачеше... Така изкарах няколко месеца в нощни угрисения, размисли и сълзи,

дъщерята се украти (и отдавна порасна), но аз оттогава знам, че получих от нея наказанието, което батко ѝ не постигна.

Може би изглежда дреболия, но едва ли е, щом съм го запечатала в съзнанието и сърцето си. От такива „дреболии“ е съставен женският ни емоционален живот (режисиран, да не забравяме, от окситоцина).

Дали не пропускаме най-важните мигове с най-важните за нас същества. Дали даваме на децата всичката обич, от която се нуждаят? А дали пък не им даваме прекалено много, та ще ги разглезим? Е, то и в отношението ни към любимите мъже важат същите съмнения... Дали не го стягам прекалено, дали не съм го отпуснала твърде. Дали да не опитам още веднъж, или по-добре да сложа край. При каквото и да е решение чувството за вина има гадното свойство да човърка съвестта — бе нямаше ли да е по-добре, ако...

Понеже нашата женска сила идва от нашата женска слабост, по всички „любовни“ съмнения изглежда най-разумно да следваме природата си. Колкото и да е трудно в тези времена.

Следователно моята най-голяма вина... Да съм дала по-малко любов, когато е трябвало да дам повече.

П. П. Хайде, моля ви, прекратете тия генетични манипулации!

[1] Кенет Уилбър младши — американски мистик и писател. Уилбър пише на теми за психология, философия, мистицизъм, екология и духовна еволюция. Още с публикуването на първата си книга „Спектърът на съзнанието“ през 1977 Кен Уилбър се утвърждава като един от водещите живи теоретици на трансперсоналната психология. По-късно той съзнателно се разграничава от трансперсоналното движение и основава Интегрален Институт за интегрална психология през 1998 г. Уилбър твърди, че е практикуващ дзенбудист, но обединява най-различни подходи и идеи в книгите си. — Бел.devira ↑

[2] Кратка история на всичко — книга от Кен Уилбър, посветена на цялата история на Земята от Големия взрив до наши дни. Авторът описва пътя на еволюцията на човешкото съзнание системно и изчерпателно в достъпна форма на диалог. — Бел.devira ↑

[3] От латински: Моя грешка, моя вина, моя голяма вина. — Бел.devira ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.